

Miten hoiva ja turva tulevaisuudessa – sosiaalipoliittiset linjaukset

Kari Välimäki
Kansliapäällikkö

Kymenlaakson sosiaali- ja
terveyspolitiikan kehittämispäivä

5.10.2010

Mikä on ihmisen osa?

Mikä on ”koneiston” vastaus?

- Yksilölliset tarpeet vs. yhteiset tarpeet
- Väestö vanhentuu
- Taloudelliset nousu- ja laskukaudet tulevat
- Globaali keskinäisriippuvuus lisääntyy
- Teknologia muuttaa maailmaa
- Alueet eriytyvät
- Tieto- ja vaatimustaso lisääntyy
- Erot kasvavat (?)

STRATEGIAN ALUSTAVA RAKENNE

- Yleistavoite: sosiaalinen kestävyys
  - Taloudellinen kestävyys, ekologinen kestävyys

- Kolme strategista linjausta:
  - Lujitetaan hyvinvoinnin perustaa
  - Turvataan kaikille mahdollisuus hyvinvointiin
  - Vahvistetaan sosiaalisesti kestäväää ja terveellistä ympäristöä

Ihminen luo hyvinvointia

- Ihminen voi tehdä omia ratkaisuja – vapaus
- Ihminen osaa tehdä hyvinvointia – koulutus
- Ihminen luo hyvinvointia – työ
- Ihmiset osaavat tehdä yhdessä – osallisuus
- Ihmisellä on kyky tehdä työtä – työkyky
- Työ on osa elämää – työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen

Lujitetaan hyvinvoinnin perustaa

- Sosiaaliset ja terveydelliset näkökulmat kaikessa päätöksenteossa (Health In All Policies)
- Tavoitteena korkea työllisyys (työllistettävyys, jäljellä olevan työkyvyn käyttö, sosiaaliturvan kannustavuus)
- Työ- ja perhe-elämän yhteensovitus (lapsille tasapainoinen kasvuympäristö)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (rakenteet)

Ihmiset ovat yhdenvertaisia

- Yhdenvertaisuus on perustuslaissa
- Ihmisoikeudet
- Demokratia
- Laillisuusperiaate

Turvataan kaikille mahdollisuus hyvinvointiin

- Yhdenvertainen oikeus ihmisarvoiseen elämään
- Julkiset palvelut, joita täydentävät yksityiset palvelut
- Pääosin verorahoitteinen
- Valinnanvapaus laajenee
- Teknologian laaja hyödyntäminen
- Sosiaali- ja terveyspalvelut kokonaisuutena
- Järjestämisvastuu ja rahoitusvastuu yhdistyvät

Strategiset palvelujärjestelmää koskeva linjaukset

- Yhteiskunnallinen oikeudenmukaisuus
  - universaali – kaikille tarkoitettu
  - oikeudenmukainen – tarpeen perusteella
  - yhteisvastuullinen – pääosin verorahoitteinen
- Demokraattinen päätöksenteko
  - Terveystieteidenhuolto osa yhteiskunnallista päätöksentekoa
- Järjestäminen suurissa kokonaisuuksissa
  - Rahoitus- ja järjestämisvastuu samoissa käsissä
- Tuottamistapojen kirjo
  - julkiset, yritykset, järjestöt
  - Paikallista toimintaa ja tukea tarvitsijoille
  - Valtaosin avopalveluja

Strategiset palvelujärjestelmää koskeva linjaukset - jatkuu

- Sosiaali- ja terveydenhuollon aito integraatio
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen institutionalisoitu (esim. kuntien yleisjohto)
- Työterveyshuolto ja ympäristöterveydenhuolto osa terveydenhuollon suunnittelua
- Peruspalvelut prosessin omistaja
  - palvelut ovat selkeät ja ymmärrettävät (ei organisaatorajoja)
  - ennaltaehkäisy,
  - yleissairaanhoito ja kuntoutus
  - kevyt erikoisaloittain annettava sairaanhoito
  - hoiva ja turva
- Erityispalvelut nykyistä selvästi keskitetympin
  - kalliit hoidot ja investoinnit
- Laitoskeskeisyydestä asiakaskeskeisyyteen

Strategiset palvelujärjestelmää koskeva linjaukset - jatkuu

- Koulutus- ja tutkimustoiminnassa painotetaan asiakaskeskeisyyttä, palveluprosessien johtamista ja toiminnallisia kokonaisuuksia tuotteistukseen ja markkinointiin
  - ei sektorikohtaisia tai professioperusteisia kehittämisrakenteita
- Uudet innovaatiot osataan tuotteistaa ja markkinoida (innokylä)
- Ohjausvälineet tasapainoisia
  - Normiohjaus: yhdenvertaiset oikeudet, selkeät järjestämisvastuut
  - Resurssiohjaus: yksi laskennallinen kansallinen rahoitusinstrumentti
  - Informaatio-ohjaus: käypä hoito, benchmarking (julkinen osoittaminen), verkostopohjainen kommunikatiivinen ja tavoitteellinen ohjelma-ohjaus (Kaste), koulutus, uusien hoitomuotojen arviointi
  - Valvonta: ennakkovalvonta, yhtenäiset pelisäännöt kaikille tuottajille
- Kansallis- alueellinen tietoarkkitehtuuri
- Lääkepolitiikka osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Ihminen on osa luontoa

- Luonnon kiertokulun turvaaminen
- Rakennetun ympäristön toimivuus ja turvallisuus
- Kaikilla toimenpiteillä on terveys- ja hyvinvointipoliittisia vaikutuksia

Vahvistetaan sosiaalisesti kestäväää ja terveellistä elinympäristöä

- Vähennetään elinympäristön riskejä (asuminen, liikenne, vesi ja ravinto)
- Kaavoitus ja maankäyttö
- Energiatuotanto
- Tietoteknologian hyödyntäminen

Strategian toimeenpano

- Yhteinen tahto
- Tietoon perustuva päätöksenteko
- TKI- toiminnan hyödyntäminen
- Vuorovaikutteinen valmistelutyö
- Ohjausvälineiden tasapaino
- Kansainvälisen vaikuttamisen vahvistaminen
- Viestinnän vahva mukanaolo
- Painotus etukäteisvalvontaan